

Aystell's eiga mās:

"Baltijas Semkopja" Administrācijā, Ahr-Rīgas Kalku-elaž
Nr. 14, Puhžišķu Gēderta un veedra grahmatu-hode. Bej-
tam Rīgā: Altberga un Kapteina grahmatu-hodis. Žītās
pilſehktās: wiſās grahm.-hodis. Uſi lauleem: pēc pagāst-
waldem, mahitajiem, ūkolotajiem, etc.

10. gads

Riga, 19. septembris.

Malfa ar pefuhftischanu par val

Ar Peelikumu: par gadu 3 rubl., bei Peelikuma 1 rubl. 60 kopek
Ar Peelikumu: par $\frac{1}{2}$ gadu 1 rubl. 60 kopek, bei Peelikuma 85 kopek

Malta ekspedīzijā un grāmatu-bodiņi fanemot:
Mr. MacLismu: par godu 2 rubļi 50 kāp. bei MacLisma 1 mēb.

Ar Peelikumu: par gadu 2 rubl. 50 kopek., bei Peelikuma 1 rubl.
Ar Peelikumu: par $\frac{1}{2}$ gadu 1 rubl. 30 kopek., bei Peelikuma 55 kopek.

Peelikums ween par gadu 1 rubl. 50 f., par $\frac{1}{2}$ gadu 80 fap.

Baltijas Semkopja redakcija, administrācija un ekspedīcija atrojas Ahr-Rīgas Kalku-eelā Nr. 14

Saimneezibas nodala.

Sirgs un wina eespehjas.

(Turpīgums.)

(Lurbinasjams.)
Nareijs ſaka: 1) ſirgs ir no dabas tā radīts, ſatas nepretojas neweenam pareiſam praſijumam, ja tikai pee tam eewehtojam wiaa dabas likumus. 2) Sirga apška ſneedlaſ ſikai lihds wiaa peedſhwojuemeem, un mehs to waram bes fahdaes waras leetaſchanas pehſ ſawa prahta groſit. 3) Sirgs pehta wiſu, ko ween taſ nepaſiſt, un peeradinaſas pee iſ ſakras leetas. lai arī ta deefin zil breeſmiga butu, ja tikai ta wiſam ne-dara ſahpu.

It katriš, kas ſirgu ſik nezik uſmanigi ir apluhko
jiš, buš eewehebrojiš, ka tas wiſu apoſta, ko tas nepaſiſtſi
Rad ſirgs ſatruhkiſtahs, tad tas uſſlata ſweſcho leetu
tomeht or to ween tam nepeeteel, wiſſiſt grib ari ne
paſiſtamo leetu apoſtit un iſkai tad apmeerinajas.

No tom waram it gaifchi pohrleeginatees, tad sirgu eewedam schluhn jeb leelâ fuhf un fad tur tam pa rahdam sahdu leetu, farlanu lakatu, bisela ahdu jeb ziuu sahdu leetu, no kureas finam, ka sirgs no tahs fatruhks fees. Turi to ta, ka sirgs to war redset, tad sirge pazels galwu us augschu un sprauflahs. Nofweed peba tam fcho leetu schluhn wiidu semê un noej pats fahaus tad warek sirga dabu it labi eevehrot. Ja sirgs no semê nomestas leetas baidisees, tad tas agral neapmee rinasees, eefam mineto leetu nebus apochnajis. Tod redsesim, ka sirgs ap nomesto leetu eet oplahrt un sprauflah bet toi arweenu wairak tuwojas, it ka to kahds burwige spehks peewilstu, lameht heidsot nomestai leetai ir pee gahjis gluschi klahku. Tod tas issteepi it usmanigi sawu kaflu, lai waretu nomesto leetu fasneegi, bet ari tikai a degunu jeb nahsim fasneegi, it ka domadams, ka ap ostaimâ leeta no wina behgës. Bet tad sirgs leetu buu wairak reischu aisskahris, pee fam tas to arweenu i uswanigi usluhko, tad leekas, it ka tas peepeschti leetu sprastu. Zaur tauftschonas prahtu tas ir pahrleesina jees, ka semê nomestâ, winaom wehl nepashstamâ leeta tan newar faitet, wixsch fakers to ar sobeem, pazels un augschu un kratihö. Mas minutes redsam, ka sirga ozie now wairs tik nemeerigas, bet sirgs spehlejas ar twesch leetu, it ka sen jau ar to butu apradis.

Kad sirga dabu pasihstam, tad warom eet tahlak
Peenemsim, ka kumelsh jaſedlo. Wifpirns jaufsprahds
kahyfku ſifnos, iahm wajag but jo ihsahm, lai kahyfli ne
dousitos kumelam gar fahneem. Pebz tam ja-atsprahds
fedlu josta un fedli japaxem sem labas rokas, lai sirga
neſatruhftos. Ja kumelam fahwi fahktu, tad noglaud
to ar roku, vazel fedlus lehnam us augſchu, ta la ta
tos war redſet, poſſit. Tad atlaid fedlu jostu fwabada
kaſi lehnam un weegli kumela faklu, tomeht newis pre
ſpalwu. Krati fedlu jostu, atkahpees fahdus folui
atpalat un met tad jostu kumelam pahrt plezeem un
muguru. Ja tagad jostu kratiſi (ſkurinash) roſa, tad
pebz veezahm minutem wareſi us kumela muguras a
fedlu ſifnahm taſit kabdu trokni gribedams, wareſi
kumelam fedlu ſifnas mest pahri, kura weetä gribedams
kumelsh nebaidisees nemas wairis, nelikſees par to wairi
ne ſinot. Bet tilihds ka ſirgs, jeb ihſtenaki ſafot, fu
melsch ar fedleem apradiſ, eepaſſinees, tad fedlu jostu
ja-atsprahds. Kumelsh fatruhftahs beechi ween, kai
tas pamana, la tam fedlu jostu apjoſch un fedlus pe
ſtiprina us muguras. Tapebz fedlu jostu wajadſetu i
weegli aplift aplahrt un eefahlumä to tiloi til ſtipri
peewillt, ka fedli turetos us kumela muguras. Pebz tam
lauj ſirgam eet; tad waro jostu foſprabbdſet, zil ween
zeefchi gribedams — ſirgam tas bus gluſchi weenaldſig
Pee tam ſinams jaruhpejos it ihpafchi par to, ko fedlu
ſpilweni butu fahertibä, ka fedli ſirgam nebutu nepatih
komi, neſpeestu wina muguru. Kad ſirgs apſedlois
tad panem laba roſa pahtagu un pliufschini ar to
usleez labo roku us fedleem un opej wairak reiſhu a
ſirgu kuhfi rinke, ſanem abas puſes ſirga pawadu un
wada ta ſirgu pa ſuhti, famehr tas ar pawados leeta
ſchonu vilnigi aprod, ta la to zaur pawadu it weegli
war groſſit un opturet. Glaudi ſirgu poſtahwigi un at
laid pawadu fwabodaſ, tilihds ka ſirgs apſtabhjas. Wif
labaf it, kad ſirgu eejahj (pee jaſchanas peeradina) tu
pat kuhfi, ja tilai kuhfi til gaifcha, deesgan ruhmig
un ja greeſti til augſtu, ko us ſirga war fehdet. Tahd
kuhi ſirgu war diwås ſtundås wairak eemahzit, neſa u
louka diwås nedekas. Sirgs jawada eefahlumä ſoleem
lai tas ar ſawu jaheju tuwak eepaſſitos un eedraudſe
tos. Wifpirns tas jaeeradina pee wadaschanas, fa ar
pee meerigas iftureſchanahs, kad tas ſtahw peſeetos
Tad tas jaeepaſſiftina ar fedleem un lauſchreem. Tahd

naw nefas wairak jadara, la tikai sieng̃ nesabaidets un
nefatrazinats jaifswed is kuhis ahrā, un ar to wareſi
jaht furp gribedams. — Saprota ma leeta, la tahda pat
lehna sierg̃ veeradinaſchana wojadsiiga ari pee eejuhg̃a
jeb brauqamahm leetahm.

Tik tohlu flamenais Amerikaneeschu firgu dihditajš. Wina isturefchangs firgam preti ir it weenlahrscha un tomehr itin pareisa. Wiaſch eewehe ro ſirga dabu, juht firgam lihdi, ſaprot ſirga wojadſibas, wahjibas un eespehjas. Tapebz tad ori winam pahr firgeem tik leela wara. Roreijs ſawoldija Windsoras vils kubtis wiſtroſakos firgus bes kahdeem warmahzigeem lihdselleem, un iſpelnijahs no Anglu viles galma wiſleelako atſhafchanu un apbrihnoschanu. Ŝentura dehls budams, tas jau no masahm deenahm eemiblejahs firgōe, un opghajahs ar teem koti draudſigi. Un firgs no prot ſcho draudſibu. Sunſ gan paklouſa drihsak ſawam lungam, weenolga, waj fungo no ta praſa pareisaſ ſeb nepareisaſ leetas; tomehr firgam ir dauds augſtſtſidigaks ſarakters, un brangaki tikumi. Sunſ ir baileigis, fahk faukt jau pee draudeem un laifa wehl ſawa lunga roku, kad to ar kahjahn mihda; firgs panes pahestibu un warmahzibu it meerigis; bet kad wina moditajš to fahk pahrlleezig mozik un neerwat, tad tas koſch, ſper un mihda ar kahjahn. Kā jau eefahkumā minets, firgs aiftahw zilwelut pret eenaidneekeem un plehſigeem swehreem; bet wiſleelako duhſchibu tas parahda ſaujā. Konjā tikai firgē ſitura pee zilwela, wiza preeziqā ſweegſchana un zilhniſchangs koſrumē vilda pat wiſbailligak jahineeka fruchtis ar drohſchibu. Bet ſaprotama leeta, ka firgs preelfſtam, tapat kā zilwels, prahtiqi ja-audſina.

No sīrga pāschapsīnas, no wina gorigo spehku un
prahku augstas oītīshības leezīna jau wina lepnā gaita
wina gudrās ožis, usmanigās ausis, lepni vajeltā aise
bet wišwairak wina ištūreschanahs breesmu brihschōs un
gruehtōs apstahkłos. Pat vee wiſbreefmigakās iſhgeru
medischanas Indijā sīrgs parahda ihsta warona duh
ſchibū, vafkauka pilnigi fawa funga un wadona prah
tom. Sīrgs noschehlo, tāpat kā zilwelks, fawa funga
nahwi. Vee Homera apraud sīrgi fawu krituscho fungu
Aſchilu; Zida uſtīzīgā Babinka pawadija galwu nolahrus
fawu fungu us pehdejo dufu, un guk tagad ſchi warona
un wina feewas Kīmenes tuwumā aprakta. Kad ferē
Roberts Gilleſpits koujā krita, tad saldati nopirkla wina
mihkato ſirgu, grībedami fawa wadona peemīnu godat,
ſirgu patureja wezajā weetā vee pulka laroga, bet ſirga
ehda eefahkumā tikai muſikai spehlejot. Kad pulks at
greesahs us Angliju atpakaļ, tad ſirgs ne-ehda waire
neka, un nobeidsahs pehz mas deenohm.

Sirgs mihi beedrigu dñshwi, ween lga, waj ta
dñshwo swabadih jeb ari kñ mahju lops; ja tam na
tuwumá jitü sirgu, tad tas labas peebeedrojas ziteen
lopeem, nelu weens patz siabw. Wirsäf mehgina funim
aitai un pat goitlum jeb wistai fawu draudfibü porahdit
Bristolä medischanas sirgs un kurta funs bisa neschikrami
Lee guleja kopä, funs laifija fawa drouga purnu u
pehdejais atkal losja ar saweem sobeem funa muguru
Kad kurtu reis lahdz meepleeka funs pagahsa gar semi
tad sirgs atleeza aufis, usklupa sweschajom funim wirsi
un israhwa ar sobeem leelu gabalu ahdas no meesneek
fusaq pakauftsha, pehz kam eenaidneeks, finams, aishmuk
nrojam —

Sirga prahti ic dauds reis wehl pahrafi, nesl zil weka prahti, un loti dauds atgadijums tikai sirgs dar jahtneelu usmanigu us breesmahm. Sirgs fazek ausis apstahjae un brihdina fawu jahjeju. Alanda folu apdīshwotaji un ziti Baltijas peekrastes eemihntneeli ne-ee agrak us oissalufchās juhras ledus, eekam sirga naw no weduschi juhralā, lai tas pakamus us ledus peedausīdamā, iimehginatu ledus stirumu. Ja sirgs bes kahdas rouschanahā un stomischanahā eet us ledus, tad no brees mahm nam jabaidas, bet ja fāltam laikam atmetoteed sirgs, us tūfschi flanoſchā ledus kahjas dausidams, negrib wairs us preelſchu eet, tad jagreeschas atvakab Teesham jabrihnas, zik labi sirgs breesmos fajehds un no tahm prot issargatees. No dascheem otgadijumeen jadomā gandrihi, ka sirgs tuwojoschās breesmas japedis. 1846. gadā tirgotajs, Lörgerijs is Pawillijas griebeja pee Barantinas pahrbraukt pahr tiltu, kas wede pahr Nouenes un Hawres dselšķeklu. Peepeschi sirgs apstahjahs un negriebeja eet tahlak. Wirsch ver sirgu bet tas nelust ne no weetas; tirgotajs iſkahojs il rateen un grib sirgu aiz rokas pahrwest pahri, bet ūchā ažu mīkli tīsta ar leelu traſķri miras preesfāzēs fahruks.

Dascheem sirgeem ir loti laba atimina. Kahds sirgs
at kueu ik nedelaš iswadaja awises, valika pats no fewi-
pee ik latra abonenta durwim stahwot, faut gan abo-
nentu flaitz bija loti leels. To weefnizu jeb frogu, fur-

tas labi pobaret^s, firg^s patura arweenu atminkā. Kad Wirtembergas karala Friedricha firgi kahdam fahdschās frogam negribeja eet garam, kur kutscheeri arweenu mehdja peeturet, tod karalis wizinaja arweenu nubju. Reis karalis ar dauds pawadoneem, husareem un pils-galma laudum brauza us Ludwiga pilī, pee sam tas pats wadija firgus. Bet kahdā fahdschā brangee melki nogreelsahs ar waru no leelzela un apstahjohs pee frogā, kur kutscheeri ar teem mehdja peeturet. Saprota ma leeta, ka frogā brablischi schoreis dabuja pehreenu. Karalis nereiza ne wahrda, islabpa is rateem un, wiseem pawadoneem par jo leelu brihnumu, eegahja frogā istabā. Tur tas līka eesaukt ori kutscheeri un ismalkfaja pats ar fawu roku pelnito algū. — Pasibstams ari jolu stab-stāsch ar lauku mahzitaju, kusch bija nōpirzīs kara firgu, kas reis mahzitajam jahjot kara musiku isdīrois, peeskrehja pee kara pulka, un mahzitajam, wiseem par jo leelu smeeschanos, bija gribot negribot kareiweem ja munsture libdi. Noopeetnaks atgadijums notika 1809. gadā Tirole. Tiroleeschu dūnpineeki bija sapirkuschi Bawareeschu firgus un fāstahdijuschi jahtneeku vulku. Kaujā firgi isdīroischi Bawareeschu musikas skanas un eeroudsijuschi fawu wezo lungu mundeeris, ajsaulekshoja pee Bawareeschu pulserem, kur tos, sinamis, favangoja.

Sabaidiis jeb fatruhluschees, firgi skreen brihnum ahtri. Pee Koltscheteres walā ganidamees firgs us-nahza us dselšszeka. Deenai austot no Koltscheteres isbrauza dselšszela wilzeens; firgs fatruhlusahs un skrehja wilzeenam po preeskchu. Lai firgu no zela maretu nodīht nost, maschinists fahla ūlvpot, bet firgs demahs zaur to jo ahtral us preeskchu. Likahs, it la tas laistos tā putnis, un wilzeens brauza tscheras juhdses stundā, bes ka firgu butu panahzis. Newar sinat, kahdu galu ūchi skreeschanahs butu nehmuse, ja firgs nebantu klupis un no zela nowehlees lejā. Wilzeens pastskrehja garam un firga nemos neaisfahra, kuru wina ihpaschneeks atkal it sveiku un weselu dabuja rokās. (Turpmāk web.)

Vadomi fainmeezibâ.
Tihrumu gleemeschü isnihzinafchana. Tihrumu gleemeschi vadara rudenâs rudsu laufâs beeſchiween jo leelu postu. Bet poschstama leeta, ka gleemeschi no faules gaifmas un füntuma bishstahs un tapehz tosari it weegli war isnihzinat, ja rudsu laufu wagas apklabj ar falmeem, sem kureem tee farodas simteem, tuhfsoscheem un kur tos it weegli war nogalinat. Dahdâ wihsé war mas fündâs, tuhfsoscheem schos kaitigos fustoaus nogalinat.

Parishes puzeſchanas un poleereſchanas pulweris preeſch metaleem. Parisse isgotawo metalu puzeſchanas un poleereſchanas pulweri, preeſch tehrauda, ſapara, ſudraba un ſelta leetahm. Scho pulveri war il latris pats pagatawot, jo tas foſtahm is 93 dalahm oglu-ſlaħbas magnesijas un 7 dalahm tiħra, kotti smalak dsejjs olfida.

Breeksch istabu puksu podu aylaisifhanas, ir kotti brongs guano. Weenu mahrizau ihstena Peruas guono, issausē spaini uhderna, un tad ar scho lausejumu diwas reisas nedelā oplaista pukes. Wiflabals pee tom ir leetus uhdens.

Melnas sihda lakkla drahnaś war wiſlabak
iſthirit ar melnu ſofiju, kueā, ſinamš, nedrihſt but bee-
ſumu. Drahnaſ labā puſe ar melnā laſijā ſamehrzetu
ſchwami janoberſe, un tad drahna no kreifas puſes
janogluđina.

Kä foki, kureem mas fakru, pahristahdami.
Jaunu fojiku pahristahdischana, it ihpschi faufas weetäš, neisdodas ne reti tamdeht, fa zelmmam ir pa dauds mas smalko faknischu. Tahdā atgadijumā ap koka leelakajahm faknem ja-optin weza willaina lupata un tätaš jaeedehsta. Willaina drehbe, stipri eesfuhz drehgnumu un to satura tä, fa smalkas faknites zaur to eespehj no leelakajahm isaugt. Pee gluschi jauneeem fojineem peeteel, sad druksu labi mihksa peleka faufinajamā papihra wreestch tam isleectä.

Ahdas pеestiprinafchana us metala. Mehrje 8 dalas destileta uhderna weenu dalu rupji fasfmalzinata osola ougoaa (Gallapsel) 6 stundas ilgi un islahs tad jour drahn. Pebz tam aplej 1 daku libmes ar tikpat dauds uhderna un leez 24 stundas stahwet. Tad ahdu apfmehre ar vinseli, ar altu osola ougoru isimirkumu, nofmehre, fasildito metalu ar libmes kaufejumu, usleez ahdu us metala, nogludini un leez gaisa issicht. Ahdapeelips tad tif stipri pee metala, fa to bes faplefshanas

Wifpahriqa dala.

Par mahtes walodas mahzibū mahjā un
skolā.

Lihds ar mahtes fruhti behrns esfischi ari walodu. Mahtes smaidi vilina scho dabigo dahwanu is behrna vee gaismas. — It fa behrns wezaku mahjäss un wiru flahibuschand juhtas jautris, drofsch, laimig, bet fwe- schumä kaunig, bailig, faijits. — ta ari veecoudsis til sawä mahtes walodä juhtas vilnigs un swabads. Lik ween schint walodä tam stahjas preefschä dsimtenes un jaunibus jaukäss atmizas; toja sarunjamees ar radeem, draugeem un toutas brahleem; wiru atskan ween olla vilnigs atbals, wiru pluhst usflaweschanas fanaas is fids dskumeem nahldamae, dabas jeb dailes eewehro-jumus opbrihnojot, tapat fehras liskeva nolehmumä no-puhfchotees. Lik tuwu un nesfchirofchi ir zilveks ar sawu mahtes walodu faveenots!

If scheem peemeheem jau warehs noffahrst, lä tautas dshwiba shohw wiras walodā. Ja tauta pamet ieb laut sahda wara tai atmēm wiras mahtes walodu, rad ta ir miruse. Leelaka warmahziba newat wairē but, nekā lad tautai nolauya wiras walodu un to nospeesch iem swefchā juhga. Bet mahtes walodas uskopschana pee jaunās pa-audses un mahzibu posneegschana zaur wiru, ir ta leelakā labdariba, so ween tautai war sneegt.

Birms kā behrns walodu rehmis, tas pawada
dīshwi kā sapnās. Katri dīshwneeks farem goismas
un troschna eespoidus un ihsti zaar to tif wehl sah
dīshwot. Ristonis attihstas weenigi us meešigu dīshwi,
zilweks tamlihdā ari us garigu. Ristonis reds tikai lee-
tas ohryafoulē, bet zilwekam lihds ar leetu eespaideem
rodas ari waloda. Gesaklumā, protams, wiss neßaidri,
fajuzis un kā miglā satihstis. Lihds ar nofaukumeem
rodas ari skaidra isschiksfchanas eespehja. Behrnu runa-
schana now zits nelas, kā noklouisschanahs, pakal meh-
ginaſchanas un mahzischanahs, kas sahkas ar ſhaklo-
jaunibu un steepjas zauri pat pahri pat ſkolas godeem.
Bet kad nu behrni kā walodu no fawas apkohrtnes fa-
rem, tad jazenschās teem dot vilniga preefschihme un
jamodina jau agri fajuzschana par to, kas walodā dailſch.
pareiſs un peellahjigs.

Behrinam ir tik ilgi jaflausas un jaceewehro no runa-
domeem leetatas daschadäss flanax, tuhksioshu sahkumos
un vahrmainijumos, kamehr walodas organi zik nezik
eesliprinajuschees, kahdas no dsirdetahm flanaxham pakat
isrunat. Leela dala no wahrdeem un flanaxham ir behrnu
walodas organem par geubtu, ta ka behrni ios isrunat
mehginaadami daudseis fagrosa, samaita waj leek zitu
taf weeta, tas wairak veemehrige wiwu organu eespehjai.
Wispirms deretu behrneem eeradinat, ka tee wifus bals-
flanax pareisi un or siipru balzi isrunatu. Tas spehzina
plauschus un dod wehsmu wifus flanax pareisi issauk-
schanai. Jo jaur daschu shku kaititi jeb nesphezibz plau-
schos, zeläss nepilniga isruna jeb raustischananhs. Bals-
flanax ihpaschi ar plauschu spehlu isrunajam. Ka laite
newis muté, bet no plauschahm zeläss, tas pee douds
siomitajem gaifchi jaur to peerahdamo, ka klufti lasot,
tee ir no stomischananhs brihw. Tadeht, kad pee behr-
neem pamana stomischananhs ligu, tad lai leek preefsch
plauschu siiproschonas dölli, lehnam, un fahrtigi elpot,
bals-flanax skala bolis isrunat un tad iisteift silbas, wi-
labaki ar luhipu peepalihdsibu. Bet kad behrns newar
skaidri runat, tad mahtes, ausles un leelakee behrni
mehds dauds reiss moja behrna nepilnigos wahrduis wi-
nam pascham preefschä runat, ar tom peelabinatees grib-
domi. Kad behrns sasa: glibu — gribu, tunis — suns,
blaukt — braukt, tad to tur par patihkamu jofu, un ta
tibschu prahru behrna organus libdi 6. un 7. gadom
polaitch nepilnibä. Ka behrni teesham war fairu flanax
pareisi issazit, kad teem lehni un skaidri preefschä sasa.
to leezinahs katis, tas to bus yomehginojis.

Töpot ari pläschkai pareisrunibai wajadsetu jau mahjä no shkoläs behrna mutes sahltrees, zitadi issheläs avlamas isrunas un neprahligi teikumi. Wahrd „dsir-nawas“ paleek par „dsirnos“, „karote“ par „karite“, „pouwafarë“ par „poufars“ u. t. t., ja schahda pareis-runiba neteek jau mahjä eeradinata, tad skolotajam vee tam leelas un daudskahrt weltigas puhles. Täpat wahrd „muhs“ weetä Widsemneest leetä daudstreis nepareiso „mums“. Skolu likumi pageht no behrnem skaidru lafit präfchanu. Bet fa muhsu behrnus mahjä mahjä lafit, — to man gandribi fauns teilst. Gluschi mecha-niskä wihié. Wizgout mahjä mahja lafit pehz burtoschanaß metodas; bet zeru, fa tatschu reis bus peenahzis laiks, kur wajadsetu sahlt eewest balsoschanaß metodi. Bet ja mehs sahltum no grunts ujszäl jautajumu par behrnu lafit mahjischanu mahjä, tad aiseetur par dauds tahlu, todeht atsahsim to labasi kabdai zitai reissi. — Taagd wahresüm us skolohm un anksatishm pareisralstibü.

Lagad pahreežim už školahm un apžiņātum pareizrātību.
Školās kopj pareizrātību ūswišķlās „ortografijas“
stundās. Školotājs sauz sahdu gabalu is grāmatas
preeksfā un školeni raksta ilūži. Lairs par ūsi, pehz
preeksfā ūsakuma. Zahdas stundās išnāklums nu now
zītē nesās fa milisigs ūkuhdru bors; par derigu butu
eeteizams, fa školeņs, kurekā wahjaks pareizrātībā, no
školotāja preeksfā ūsakto ūskumus uſ ūseens tāhseles
ūsraksto, un fa tad školotājs ar wiseem školeņiem kopā
par ūkuhdahm iſrunājaſ.

Toutas skolâs wispahctim un it fewischli vagasja skolâs, soufus, kailus gramatiskus gabalus pehit un dilat, ir ori weltigs publisch. Wispahm gramatislakm darbofchanahm jaweenojas ar lasamas grahmatas lasameem gabaleem. Nad fahda nodoala is gramatisas ori patstahwigi nemta, nad eeguhatee likumi un eemehrojumi pee lasameem gabaleem praktisski isleetajomi. Tur skolâs wispahaki war nosfahrst, jik augligi un derigi behrni ir fanehmuſchi un war apwaldit walodas likumus.

Ar to lai shoreis peeteek. Trimpus.

Daschadas finas.

No eetſchēmes.

Scha gada lauku stahwollis Zehsu apgabalā. Wosarejs, ihvaschi ihsi pebz Jurgeem apsehtōs krehpeau ausas, rahdijo pat līhds junijam behdigū skatu, jo laiks pastahweja wehl arweenu aufstā, lai gan bij deesgan rahms. Ar 3. juniju valita drusjān augligaks, kad mehreni filtei faules stori sahla isschurguscho semi sildit un laiks pastahwigaks valikt. Pebz kahdahm nedelahm jau osnīai kreetni afschirgahs un sahla kiplot jo krahshnāk, kad wehl daschbrihd filis leetus usnahza. Schis selta leetutinash gon neujsnabza wifur, un kur tas nebij, tur tobrihd uskrita spradschi linu laukeem. — Līhds 20. junijam, wispahrigi nemot, lauli attodahs labā stahwollī, ka gandrihs bij jadomā, ka scha gada rascha nebus flikata par vehrnajo. Bet tas — deemschehl — bij tik „azu preels“; ka ar to sahla, tā laiks pastahweja ar weenu faus un wairak peecturejahs seemela wehjsch. Rudsi, kuri augumā bij deeigan fauvridi un wahrpaini, no faufuma un pahrleezigās faules tika nospeestii. Ihposchi seedu laisā, no kura alkaraas graudu warumē un knapums — nebijsa wifai isdewigs; — 2 karstās deenas, kuraas bij gluschi bes wehja, isspeda wahrpahm eenahku-scho shwumu jeb medu, tā ka tahs ne-eenahku-schahs valika pa dākai nebreeduschaas un — tuftschas. Tadehk now nefahds brihnumā, par eemeslu, ka rudsi ar „garahm“ wahrpahm — isdod titai „knapu“ birumu — 7. un 8. graudu, zaurmehrā nemot.

„Kas no rudsā smuidrumīšo,

Kad now lahga breeduimata?!"
Junija beigās seme iā salalto, ka papuwēs stiprās weetas bij ja-astohj neusartas. — Julija sahkums leetus sīnā nebūs dauds dewigakls. Tas ori butu oplam, ja tas gribetu — kā reisahm gan mehds darit — preefsch-gahjeja faufumam atspīhtet, jo tad kāpēdī noauguschaīs feens un abholinsch. Ko wišvahrigi sahla plaut — eetu bojā. Ap julija widu brihscham pahrstaigaja bahrgs pehrkons ar filto leetu wehlo sehju, kura wehl nebija pawifam nodseltejuſe, tīsa stipri iſlabota. Augustam tuwojotees, tuwojabs atkal faufums, kas pastahweja 5 nedekas. Schis laikmets bij laukfaimneezībai tas wiſ-launakais, jo deenaš eestahjabs arveenu farstakas un naktis ausstas. Kartupeļu laiksteem, kuri jau tā tā bij māsi, uſkīta sehga un atlīkusee ap 10. augustu — semās weetās pawifami nosala. Ruduſi sehja, kura fauſā laika dehē fahkabs wehl no 15. un 20. augusta, israh-dijabs gluschi bailiga; fauſā semē eesfetee graudixi, nedabudami semes mitruma, uſdīhga til pehz 16 deenahm. Wasarejs, kuresh wehl lihds ūžīm ūžīm stahweja, no pahrleegi ūpeesdamās faules sahla nenobreedis jau bahlot un tadehē nedod wiſ leela preela us apmeerina-joſchu birumu (raschu). Kur nu ir wegi "tehwu-tehwu-thrumi" un pret seemeli, ier gan no meescheem sagai-dijahm dauds mos apmeerinadamus auglus. Lai Deewā ar dotu, ka ūžīs muhsu galvenakais sehjums, meesfitis, — beigās wiſus eepreezinatu! Bet ausas un lini ir zourzaurim wahji, ihypaſchi pehdejee pē wiſa ūlītā ou-guma wehl pageht dauds vuhlu un rātschu mehrzeſcha-nas sīnā — trublik wojadīgā uhdens. — Pastahwo-ſchais faufums — arveenu wehl veenendamees — ir eeminiš ūmkopības laufā ūžīgi juhtīmās pehdas. Doschi ūmīturi jau ūchaubaſ par iſdofchanahm. ka tābs pahrpehſčot atkal ūžīgad eentemſchanaſ. Keweris.

No Autukalna. Swehtdeen, 26. augusta pebz
pusd. man atgadijahs eet gar schejeenes pagasta nezofa
rentneeka dñishwoqli, kur faodohm grusduma īmatu, kas
libds ar duhmecm spedahs zaur paspahrnem. Nebi-
jahm wehl ar īcho pahristeigumu sfaidribā, sad zaur
dñishwoqla mosajahm durwīnahm spraudahs feeweete,
brehdama: "Wai, Deewin! wai, Deewin! uguns —
glahbjeet!" — Peestiedsameed wehl ihstenā brihdī: uguns
tchka seenu zaurgahiuſe — sneedsahs pee jumta. Mumš,
lahdeem 3 wiħreeſcheem, wehl laimejahs uguni flahpet.
Paschi eedishmotajj — bes gana, 2 ween budani — fa-
wus speħkuſ ta bij nopuħtejxuſhi, ta knapi u ſahjahm
ſtabweja. "Għam jau nepilnu standu ar brefxmaħm zih-
nijsħeess; wairō — ne-wa-ru", teiġa wiħre, kas zaur
apfwilxhanu un melnumeem libħdinajahs driħsat kom
zitam, nelä zilwekam. Uguns, fa teiġa, zebħuſehs no
pamorda (nugħid-fura) —

Teescham jobrihnas, fa muhsu sawstarpigas ugund apdrofchinaschanas beedribas komisjas wihri to ir eeneh-muschi beedribâ, ar alkawomu, furinat uguni taïs tur budamas lehla eeriktes. Tad jau faut fures ehlas behniaods ari war uguni kurt, ja tur to data! — Lehla schirbaineet foka greestini, furei ar fuitajeem peebalsiti ir til nepilnas 6 pehdas no ugund furinamas weetas. Waj ta ir ugund furinashanas eerikte, un statutu nosazijumu pildishana!? Ugund beedribas komisja tal nebus gribejuse, scho — satru brihdi pret uguni nedrofcho ehlu — beedribâ usnemdama — grunteeklam ar to til peepalihdset pee drihsalas jaunas uszelschanas? — Japateizas schehligam Deewam, fa to brihdi bij lehns laiks, zitadi muhsu jaunaja ugund beedribâ eerastos robs. Aukulalneeschi — preefschneki! Muhejatees neween par beedribas dibinaschanu, bet tam lihds ori leezeet wehrâ wiau fahrtibu un — pastahweschamu! Keweris.

No Salas. „Balt. Semk.“ 33. num. lāhdē S. kgs jautā, kamdehē Salneeka un Nahtriteš īgi nerakstot par Salas skolas buschanahm, kaut gan zeen. „Balt. Semk.“ redakcijā laipni folijuſehs. tāhdam raksteenam atwehlet weetu ſawā lapā? — No ſawas puſes waru teikst par iſſkaidrojumu, ka biju gan gataws, klost ruhtajā abholā — ſastahdiju raksteenu par Salas skolas buschanahm un zītahm nebuschanahm, zeenitās „Balt. Semk.“ redakcijos loipnai eeweħroħanai. Bet bihda mees, ka ne-efmu kur pahefslotijees, raksteenu liku preefschā lāhdam lungam, kam Salas skolas leetas jo malfsi neħħebxem. Tidu ſunes neatfis waru darbu, var

deesgan vilnigu un folijahs vats iſſrahdat ralstu par
ſcho preeſchämetu. Ta nu tahd leetas ſtahw, un naw
man finams,zik tahlu uſremtais darbs weizees. Bet
ſchim briſcham lai peeteck ar fahdeem ihjemeem aifrahdi-
juemeem. — — Uj Salas weetneelu pulka noſpreedumu.
Salas pagasta walde ar zeen, mahzitaja valihdsbu iſ-
luhds no patronata — Rigaš pilſehtas walde — bal-
kuš un zitus lotus, lahdus feſchi waj ſeptini ſimi rubli
wehrtibā, jaunzelamai pagasta ſkolai, un tſcheteras puhrve-
tas ſemēs, trihs ſkolai, weenu pagasta namam. — Pagasta
nama ari mums wehl naw; ta weetla lahdus fairneeks
atwehl ſawu dſhwojamu iſtabu, finams par preenahlo-
ſchu zenu. — Ta nu wiſs pa dakai biji fahrtibā; ſemi
nomehroja, lotus iſweda un fahla jau riſkotces us buh-
wes darbeem. Bet te rodaħs nevaredefti ſchlehrli.
Weetneelu pulks bij apdomaſees zitadi. Tam lahdas
pagasta ſkolas nemas newaſagot. Buſchot labol taift
diwklasgu draudses ſkolu. Pilſehts lai dalu ſoku pahr-
dodot, fo ſamalhat pagastam par iſwedumu, un atlikumu
lai leekot fur gribot, waj lai atdodot mahzitaja muſchaj
preeſch klehts. Bet pilſehts weetneelu pulka prah̄tigo
ſpreedumu nemas ne-eeweħro, un ſoli, ta atzeroš, jau
no 1879. gada puħi wehl fħo baltudeen ġekmala ſen-
klajas debes, un laba datu jau eſot aigħoħjuze qeſinam
żelu. Draudses ſkola ar pa tħadm starpahm netop taifta,
bet nu jau gadu peezpadfni wehl arweenu janotura
vagaidu nama, fahdà ſenokā ſasarmè, wehlakā krogħa.
Un us pagasta namu ari wehl naw ne domu. Taħħolas
wehl tħapta pa zittu mahjam, fur nama teħws ſapulzetos
pagasta taudis pat kreetni nostrosch, ja fmekletaji eedro-
ſchinjas wixi telpas aplwehpinat ar tobakas duħmeemi.
Ta te mums eet, qidreem taħdim! Axi sawu naudu,
fo mums iſsaga iſ ſenakā pagasta weżza lā dſhwofta,
wehl ne-efom prozeſe atdabjuuſchi, kaut gan jau pawaſar
palika diwi gadi. Schlitahim to gan deesgan droſchu
pag, weżza lā malā un lahdé, bet ta nebix wiſ, sagħi to
ir tur mahżeja atrast, un butu gan bijsi labak, kad butum
paſlaufiſħi labu padomu un nojirkuſħi sagħi un
uguns-droſchu ūkapi. Bet warbut, ta to ar wehl iſda-
rifin, kad kreetni fanemſlimees!

No Leelwahrdes draudses un apkahrtnes. Par
fchi gada lauku stahwokli newaru sirot ihsti neko pree-
digu. Slapjais un wehfasis laiks no paawafara bij loti
neisidewigs wasaraja semes sagatawoschanai un sehjai.
Uu wasaras siwehtkeem gan mifejahs pahrmehrigras lee-
tus, bet iad atkal tulit atmetahs pahrlieku laris, ta ko
meeschji wispirms sahla nodsetet. Lobus meeshus un
linus reti kur reds, ar ousahm un wasaras kweescheem
gan stahw drusku labaki. Rudsi, kur netika pahrliezigi
no slapjuma apspeesti, bij deesgan brangi. Seena un
ahbolina schogad nerediti leela bagatiba, un faufais
laiks bij ori ihsti isdewigs wiza ewahlischanai, tik teem,
kuri gluschi wehlu ar seena plauschanu noslavajuschees.
pehdejais plahwums drusku famoitajes. Julija mehn,
otra puise sahla atmestees leelainaks laiks, kas, ja ne
wairak, iad tak kartupeleem bij zik nezik derigs. Dahcio
ogaš schogad bij ihsti labi isdewuschahs, un ori ahboku
bus deesgan. — Schogad ihpaschi leels naudas truh-
lums manams muhsu aplaimē, pat naw tik dauds, ar
ko „satumu halles“ apmeklet, kaut gan fchi wasora atkal
ar nahm deesgan siwehtita. — No laikraksteem muhsu
draudsi schogad wisiwairak apmekle „Baltijas Wehstnes“,
„Baltijas Semkopis“ un „Bals“. — Ari no dascheem
uusisparbileem elam schogad varameklati.

No Pawaſaras. No Pawaſara? Gi, kas tad tas? Lā dasħs eefaukfees. Pawaſara. — nedſiederts wahrdē, kad tas nenoſibmē dabigo gads-fahitu. Un tagad tatsħu ari rudens, kā tad loi rafšitu no p-waſara? — Nebrihnees, zeenito laſitaj, atrodas tieſcham Widsemē pee Leelupes pagastuſch, kom wahrdas Pawaſari, ar fahdahm diwdeſmittschetrahm mahjam, un pee-derigħ Slokas baſniżdraudsei. Un pee tam wehl Pawaſari — lā to loi faka — kaut-żik weħsturiġi. Buſi ari fo dſirdejjs no Stafka, no „aklä Stafka”, kā wiñċi pats fauzas sawā dseefmu, jeb warbut buſi laſijs paſchu iċčo dseefmu. Schihħiai to ħenak neħsaja aplakħi par malu malahim, un, kā wetschi fahħta, zeenigtehwi butu uſaehmuſchi dseefmu grahmata, ja tajjeb nebutot atradees panħħineens: „Laid scheit: laid wiċċa” puss Slokas.” Wahrdas „Sloka” teem duhreis aqis. Brihnumis til kam-deħl tad to wahrdu naaw ammetuſchi, jo dseefmu tieſcham zeeniga lemta goda. — Reds nu, Stafklis bijijs wejżla laikħ Slokas waroni. Tam nebut netikse Polu wal-diba, tamdeħl kora laikħ Sloku pahrdewiſ ſweedreem. Poli par to tā ſaſħutuſchi, ka peħz, kad Sloku aida bujuſchi, nabaga Stafli „sapangajuſchi”, noteefajuſchi uj-rata, un leelupes otrā masā eera bujuſchi fahnuus sem. Stafklis fawu dseefmu fazerejjs lotinifki un fahdas Rigas baſniżkungħ to preeħx wairak kā finiġi gadeem pah-reħħlis Latv, walodā. Stafklis tad sagħuħiſti Pawaſar-neekħ, Lihkumzemā, fahdā riċċa. To cewehroj. Pawaſareem tatsħu ic-weħsturiġa ſmaka? — Kad warbut dasħħam „Stafka dseefma” nebus paſiħtama, tad te uſiħħmesħu taħbi pehdejo pantu, ar wiſħam orografijas iħna f-kibba.

„Leez Wehrâ zilweks mannu Nahw“

„Gruhts Zeltch irr, so es minnu,

„Vai ta eelsch te wijs d'schelch un slabp,

„To Welnu Lepnibīau.
Tākā Sammačā Sungus

„Lohs Semmes Rungus ne distatt,
Ne gribbees tapt, fo tapt ne warr.

"Jesus tew turrohs sinnū

Bet pahreesim no wehsturi

Pawasari ir wehl tagod eewehrojomi sawu isdewigo dahrsia sastru deht, so te lopj jo leelä mehrä. Un tahdi purawi, felderizai, fahki, fahposti un burkani, ta Pawasardö, gan aplam nesut nepa-aug. Tis slahde, ta fchi preze aissween loti lehta, jo apfahrtne to tagod wiß pa-nehmuschees audsinat. Jo leeli konkurenti iħar sind ir Kalnzejemneekti. Wehl peeminams, ta Pawasardö lausch
għid. Mat ir fħid waikka aktnej dessejja fuqun uetru

un nebutu nemas wehts, neezigo gipfa fahrtiau drht
isposit brangus plawu gabalus. Jo libds tschetru asu
dsikumâ, gipfa fahrtas istoishs kopâ tis fahdu pehdu,
waj drusku wairak.

Japeemin ari, sa ar mahju virkšwanu Pawasorneekem bij seelas ūfes, vee lam waina leekama ihpaschi tam, sa muischas ihpaschneeli lihdi schim mainijahs koti beeschi. —

Bejdsof janoschēhlo, fa scho apgabalu atstahja muhsu
kreetnais skolotaj. R. Reinholda lgs, aiseedams var
skolotoju us Wez-Peebalgu, tureenes meiteru skola. Baut
tam zelos manamē robs attihstibas sīnā ir plaščofā
aplahrtne. Schehl ari, fa wiñam pagasta labā puhlejo-
tees, bij jazeesch dauds nepatikšanu. — Wehlam no
Ārds, fa wiñam jaunajā dīshwē, kreetnee zenteeni labaki
felmetos un liktens butu laipnals. R-tā.

No Neretas. Vaikrakstos arween warom dobut laſt wiſadas ſinas no daschadahm Latvijas malahm, gan par ſadſhwī, gan ari par wiſadeem notikumeem. Schahdas ſinas ir daschā ſinā loti ſwariņas; jo no tahm war dabut ſinat, kā eet ar kouschu apgaismoschanu, iſ-gliſtibū un tikuņibū muhſu tehwijas daschōs widōs. Bet ka no Neretas, tik leela pagasta, neteik laikraksteem peefuhtitas gandrihs nekabdas zil nezik eemehrojamas ſinas, tad taš gan iſleekas it ſawadi. Jo naw nemas domajams, ko tē nebutu nemas taħbu, kas waretu ziteem tauteefcheem ko neko paſinot par ſawu ſadſhwī. Ka tas tā naw, kas redsamš ari no tam, ka daschi tautas dehli no Neretas apmeklē pat augſtſkolas, bet zil gan nebus to, kas mahzijuschees ſemakās ſkolās; jo par ſkolo-taju un ſkolu truhkumu nebus wiš jaſuhdsās. Tamdeht zehlons bus gan mellejams daschās ziņas buſhonaſ, it ihpofchi wiſvahrigā ſadſhwē, kuraī preefſch tam, laikam, ir par dauds maſ weelas, tā ka naw neka fworiga, ko paſinot. Jo, kamehe zitōs Latvijas middōs daschdaschadas beedribas pastahw jau gadu-deſmitus, tilmehr ſchē wehl ſnausch ſchā ſinā faldo meegu un ne domat nedomā, dibinat kaut laħdu beedribu un uſ preefſchu zenſtees ziteem tauteefcheem liħds. Koi gan zitur wiſadi beedribu iſriħlojumi, kā: teatris, koncerti, weefagi wakari u. t. t. ir jau ſen eerosta leeta, tad tomehr ſchē tee wehl it gluschi ſweschi un neredseti. Zitur tautas jaunā pa-audse puljejas pee jaufahm dseeſmu ſtaħahm un fahrtigdōs iſriħlojumdōs, bet te puljejas un ſtaigā pa zitahm jau eezeenitahm labahm weetahm — pa frogem. Tapehz gan butu laiks, ka ari te fahktu tee, kurem peenahktoſ to daril, zenſtees uſ ſabeedrigu, kopigu dſhwī un dibinat beedribas. —

Kurjumes Landtaga aitlaahsana nolista uj 15. no-wembri jah. g.

"Baltijas Semkopi" Nr. 35. useemu pāsinaojumu
no Wigantes. Votis chehl, ka rāksineets kēras pēc spal-
was bes opdoma. Tur peeminets, ka mana sazereta
panthisa is "Staburags un Leefsmaš" butu pēc tam vai-
niga, ka "tautās lopā miht kā brahki". Staburags un
Leefsma siaiga pa pāsauli bes sazeretaja wahrda paraksta,
kā tad Modrina fgs usdrošinajees manu wahrdi wi-
nam pēelīst un tūrīlaht wehl tīk nejehdīgā weida! Waj
tad tautahim nebīj lopā miht kā brahkleem? un waj Ēbreji
nedrihīst bahrsdas audzinat, rāpat kā zītas tautas, un
waj Ēbreju muiskonti nedrihīst „polkaš“ un „frankfesēš“
spehlet? Dīrā kahrtā, ūbmejotees us pāscheem salumu
swehkleem: kadehk nedrihīstetu besnopelku-masaīs karo-
dsīasīs draudīgī plihwinates blakus leelajam nopolnu-
pilnajam farogam?

Kad sawada eemesla dehk newareju pee wineem
sakumu swehikeem dalibu nemt, tad ari nemahku spreest,
zif deesgan wahji tur dseedats tizis, tad tomeht domaju,
ka sakumu swehikus war swerhtit ari parisam bei ne-
kahdas dseedaschanas. Fr. Mahlberg.

No Naudites. Nauditeeschi, kā jou wairak godus
to mehdso darit, tā ori schogad 30. augustā, kā „Bri-
wibas īwehtīdēs”, isgabja salumōs ta poscha pagasta
Namiķu mahju „mēscha dahiķu” resp. teku aploķā. Deena
bij jauka un publikas bija labšs pulks fawahkees; daſchō
labš bij aīs ūrakahrības nohīs „solo dseedaſchanu” klu-
ftees, lura taps — kā programmas īnoja — no Pludona
īga iſirkota. Bet kā bija jaapeeviļahs, kad Pludona īgs
stahjabs publikas vreelfābā, „solo dseedaſchanas” weetā
lika dīrdet daſčas paſķvilos par kahdeem Latweefchu
laikrāsteem un daſčas kuplejas; no jaukas dseedaſchanas
ne webīs gandrihs nebija dīrdams; tikai blaūtīſchanā
un runaſchanā Pludona īgs fawu leelo „mahkſlu” iſ-
rahdijs. Cabak butu bijis, kad Pludona īgs nebutu
publikai rāhdījēs un fawu „ahkſiſchanos” preefābā zeh-
lis, kad nebutu publitā fāzehliš īhgnumu un iſſobofchanu.
Jo tas jau wehl nekahdi now mahkſlineeks, kās pro-
kahdu „kroplu kupleju” waj „paſķvilo” iſblaūſit, waj
kahdu, no mahkſlineeka noslatitu. „uswedumu” pakā-
pehrtikot; Latweefchi tahdu nosauz par „ahkſtoru” un
„ehrīma gaili”. — Zitadi wiſs bij peeteekoschi minetē
īwehtīdēs. — Augusta beigās ari sahđas Naudites mah-
jās sagli kersīti, pee kam us mahju fainneela, wairā
reisās ar rewolweru schauts; bet par laimi neweenā
schahweens now fainneela lebriš; sagli aīſbehguschi
To paſchu nafti zitam fainneekam noſagti 2 ūrgi no-
gatibahm.

Ilmajas basnizu nakti no 7. us 8. augustu apmeklejīs kābds noschebtojamās vecītēs; zaur logu eelihdis tas fāzītis ehrgeles no vīrmās gandribīs libdi pēhdigai stabulei ar zirvi smalkās druskās, tā ka viņa basnizas grībā ar tām bijuše nokārta. Par laimi veegulnees īšo troksni iedzīrdīs, sadobujis valīgus, un tā wainigo nolehruschi. Schis esot tā pafcha pagasta lozelis un prahā južis. Koħduš gadus atpalāk tas pats zilmelis kādā nakti vee ehrgelem un altora minetā basnīzā esot jau leelu skādzi padarījis, un tagad wehl folisij Buntas un Durvēs basnizu apmeklet un iōs „wellenus” (tā winsch

nosauz ēhrgeku ūabules) iſdſift. Woiniqais tagad at-
rodas Grobiņas pils̄teesas uſraudſibā un iſmelleſchanā
(B. B.)

Walgalas un Sabilneeku pagosiu robeschäas augusta
mehnessi lahdä purwajä tapa mehrita seme preeksch lah-
deem 50 atwakinateem facejweem. Godd augustai Wal-
dibai, kas neaismirst Plewnas un Sewastopolcs dubschis-
god aissahwetajus. J. Auktars.

vastopolcs du
S. Mihalce

Igaunu semkopju beedribas, fa "Wtrulane" roščia, užibtiq i rihkojotees u semkopibas školas dibinašchanu. Winas drisumā wehlotees noturet fongreši, kura īswiežigi un turigi semkopji un ziti semkopibas zemītaiji un ūnibū vībri lai sopolzētos un wīfs taptu vaherunatis un vaherpeests, kas ūhmejas uždibinajamo semkopibas školu un winas vītureschani. Awiše faka, fa tahda škola nepeezeeschani ehot vajadzīga. Ar semkopibas beedribahm ween newarot pajelt Igaunu semkopibu un semkopjus uš tahda stahwokka, kohdu ūchi laika vajadzības vrasot; vajagot issiglihot semkopju jaunoko pa-audiši, lai no teem išnahktu mahziti semkopji, kas fawu augstā uždewumu pilnigi prot. Tad weenigi felschot semkopibas semkopibas beedribas un semkopju pošchu un libds ar te wīfas tautas stahwoklis laboschotees.

No Hapšas websta „Wirulanei”, sa tur ar bap
tistu tizibas isplatischanu noteekot behdigas leetas. Tu
senak multigee laudis tizibas murgōs lebkajuschi, gau
dojuschi un muldejuschi kā ahpriahigi, bet tagad baptist
tur ismetot fawus tihslus un teem, lausku multibas
dehl, ejot deesgan bagata sveja. Tur no Wohzseme
eeradees baptistu papis, kurech Wabzsemes isloksnē teizo
spredikus pa semneku mahjam, kahds faimneka dehls
kurech tikai drussu protot wahzifli, ejot spredikotajam
lihds par tulku, bet tulsojums ne-ejot „ne putra, ned
lohpsti”, tā ka laudis no ta neko nefaproto, bet to
mehr barōs sapulcijotees tahdus spredikus flaufteeš
nlektot rakač un israhdatees kā ahpriahiti. Baptist

piuklai totas un ikrabibies la apilaidagi. Suprā
vapis gan nemot nodoschanas no teem, kuri gribot līsteeē
pahrkristitees, no katra wihereesha 5 un seewetees 3 rīk
un wehlaki wehl daschadas zitas malkas un dahwanas
bet tomehr ihsti dauds peetaemot wiia pahrkristibu
Hapsalā wišmasaki jau kahds ūmīts pahrkristiti, kuri us
turot baptistu vapi ar wiia familiju, aismakkadami wiia
leelo gresno dīshwokli un aygahdajot wiia, kas „Deewa
wiham“ wajadīgs. Kristishanu īdarot pa nakti. Tāhdu
pahrkristito dīshwe efot behdiga un wiia paschi loti no
schehlojami lautinai. Wiia tā jau neskaidrais prahī
efot gluschi sajaukti, jo wiia sawōs mutgōs tizot, kā
„drībī kahds mahlonis nolaidschoees un aīsniescho
wiiaus us „jauno Jēru alemi“ Abraama klehpī.“ Fami
lijas dīshwe efot wiia starpā gluschi īposolita, jo feewa
waires neko nebehdajot par faweeem peenahfumeem pre
wihereem, bet beedrojotees un droudsejotees tīfai ar teen
wihereem, kuri ari lahwuschees pahrkristitees. Tāpa
īsturotees pahrkristitee wihi. Neahrkristitos wiia no
lamajot par „welna falveem“ un „elles praulēem.“ Ar
par valjs likumeem schahdi apmurgoti īautiāi wair
nela nebehdajot. Tā por veem, kahds fainneels no
kristijis astorius zilwelus par baptisteem. Likumu falp
saukuschi to pee atbildibas, kas wiiaam atwehlejis kristi
loudis. Bet wihrs atbildejīs, ka wiiačh par pasaule
behruu likumeem neko neistaifot, wiiaam efot „dota war
no augšcheenes“. Schahds „krisitais“ tīzis apzeetinate
— „Scheem tumſcheem lautineem wajaga palihdības
steidsami palihdības pret tāhdahm neleebahm — wi
neem wajaga gabdat prahī gaismu!“ tā awīse pēstīm
sīaojumom.

No Terbatas raksta „Virulanei”, ka nu esot skoide
sinamē, ka Dr. Weßle zeloschot us Ungoriju, valoda
pehitischanas dehl, jo wiši augūsfikas profesijs to weet
balīgi nospreeduſchi un augsta valdiba apstivrinajus
ſcho ſpreedumu. Winaam nospreeſts 1100 rubli zel-
naudas par gadu un bei tam wehl wiha 400 rubli
leelā Igaunia valodas lektora alga.

No Werowas apgabala rokta „Gest. Postim.”, l
tur Melkes pagastā gani dihki, kas fauſā laika dehl i
ſchuwis, atraduſchi behrna lihki, kurek bijis eebahſi
maifā, lam preefets akmens. Pee dihka peelikti ſarg
un par atradumu ſinots brugu tefoi. Bet samehr ſarg
us brihtiau aifgahjuſchi ebſt, tamehr behrna lihkiſ vo
ſudis. Kahda ſeeveete, kura no dihka puſes nahku
ſargeem preti un bijuse flapjahn drehbem, nemta i
molekſond.

Bernawas apgabala juhrimalā wehl koti leeli kro
un privat ihpaschneku meschi, kueds dñishwo tahdi svehrs
kahdus zitur Widsemē wehl reti kur dabu redset, fa po
peem. Lahfschi. No tureenes Laikfaren pagasta ralss
„Wirulanet“ schahdu notifumu ar lohzi. Rabda fweh
deena puiss eegahjis lahnō (leelmeschā) un tur us re
dsirdeis sahda lopa sahpigu blaufchanu. Puiss, kure
no zita apgabala atnahjis mineta pagastā, un tade
mas posinis leelmescho dñishwi, steidsees turpu un eera
dñisjis sahdu nejausu kustoni gowei us frusta uslehfuschi
— kuesch nebujis zits, fa labzis — un to ar nagee
plehfhot. Puiss, nekahdas bailes nesajusdamd, peeslo
dsees klahi un ar rokam gribejis nobihdit lahzi i
gowes. Svehrs ar nageem saplehsis puischom bilsa
un eewainojs tam gutraus, par so puiss nu apskaitee
sagrabhis sahdu meetu un fahjis ar to welet „meid
papu“. Bet schim gows asinis bijuschas tik gahrdar
fa par skeeneem neka nebehdajis. Behdigi ganu su
ori peeskrehjuschi un fahfuschi pluhkat svehra wiln
kuresch tad no sunu sweschleschanas isbijees un schma
jis projam. Tad tod dauds netruhko, fa puiss saw
neimafchanas dehle butu saudejis dñishwibu. Gowei kru
breemai bijis favlosita.

Wilandes appgabala Kolka-Kahna draudjēs ko
wents, kā "Wirulane" ralsta. 5. augustā nospreedi
eesneegt augstākā meetā luhgumu, lai tureenes apkahrin
skahdigais basnījās frogs taptu iisinhzināts.

Warschawā, 27. (15.) febt. Keisaru Mojesteteō, walor pehj pusdeenaō ſche zauri brauzot us Peterburgu, tiko opſweizinataō no militar- un zivil-autoritetem ut zitahm ewehrojamahm personahm. ſcheligi atwadida-meess, Keisara Majestete fazijs Warschawas mahzibas apgabala kuratorom Upuchtinam: „Es redjeju daschaō no Juhsu ſkolahm un noſchehloju, fa no tahn ne-efmu wairak rediejis. Tagad efmu Patš pahleesinajees, fa behrni ſkaidri un lobi Kreewifki runā.“ Apelazijas teefas presidentam Trachimovskam Keisara Majestete fazijsa: „Efmu lobi preeigē, fa no general-gubernatora dabuju dūrdet pahre wiſeem Kreewu darbinatojeem Polu Zahresiē til dauds laba.“ — Keisariſkais wilzeens aiftahja ſche-jeeneō bahnusi, pawadits ſlakem urah ſauzeeneem.

Wilnas-Nomnu dzelsszeka buhwetaj, A. W. Jefimowitsch un R. J. Michailowfis, nostabjuschi mafot; pirmais ar 1,270,438 rubl. un ostraiss ar waikal, neka 2 milj. rubl. leelu iſtruholamu.

Odesa. Labibas semas zenas, lahdas tur tagad pastahw, esot dauds kounakas par wisneaugligako gadu. Semkopji dobunot tilai pusi no tam, ko dabuja pehru par sawu labibu, ta ka ne-esot nesahds brihnus, ka arendantori un ziti nespebjot ispidit sawus malkajumus.

Petrokowaš gub. sahda pagasta semneeli bija ja-
beedrojuschees un fajwehrejuschees, nedser brandwihna.
Semneeli palika pilmigi ustizigi sawam apfolijumam un
nedsehra ne lohsties. Krogerem, Schihdeem (kure scheit
warens skaitis) bankrote flahrt, zif wixi ari nepuhlejohs
semneekus pee fewis labinat — wiſs weltigi — nedser
un nedser. Atri schajā nelaimes brihdī vrata Schihdi
ispalihdsetees, isgudrodani wihna jeb wihniwa (вино)
fabrizefchanu; jo no wihna dserfchanas semneeli nebij
atteikuſchees. Mineto wihnu wika isgatarwoja is brand-
wihna, peelikdami flahrt medu un bruhnuma krohsu;
schahdu wihnu pahrdewa par 20 kap. buteli. Weena
butele pilmigi peerika, lihds nesirai preedsertees. Semneeli
sahla pa glahstie wihna eedser un preedschrahs. Kro-
geri sawu noluhku panahza, dsehraju netruhlfst un flawe-
sawu ismanau. —

No a h r f e m è m

Wahzu keisaram Diseldorsā usiurotees, sahda strahdneeku deputacija vaseeguse strahdneeku mahrda adiesi, parakstītu no Diseldorsas apgabala strahdneekiem. Adresē teik iesteitā pateizība par sokeem, kuruš waldiba spēkrupe strahdneeku buschanas labad. Kā sinamē, teem sokeem lihds schim wehl naw wiš bijusčas sahdas leelakas felmes. — Nesen atpakaļ tika Bismarckā vezakais dehts Herberts eezelts par Wahzijas suhni Haagā. Schinis deenās Herberts Bismarcks aizjelotis uz Schotlandiju un tuhdak dāšcas avisēs schim zelojumam peesprausch poli- tisku mehrki. Proti, lai gan grafs Herberts, jauneezel- tais suhinis Haagā, tur nemas wehl naw eesneedis fawus leejibas rakstus, teik jau ispausts, ka wiensch eezelts grafa Münstera weetā par suhni Londonā. Wirklanžlers grafs Bismarcks ne-efot tapebz rairs meerā ar taga dejo Wahzijas suhni Londonā, ka wiensch Londonas kon- ferenzēs lailā pa doudi peelaidigs bijis pret Granvila warmahzīgo sapulzēs wadischanu. Tomehr naw wiš ihsti tizams, ka jau tagad jaunajam grafam ustizehs til- swarigu weetu. — Belgeeschi noswinejuschi 11. septembrī fawas revoluzijas peemirnas deenu. 1830. gadā sadumpojahs Belgeeschi minētā deenā pret Hollandijas wieswaldibu un no Francijas pabalstīti, atswabinasābas

pawisam no Hollandijas un nodibinajā patstahwigu valsti.
Kā ik gādus, tā ori šhogad Belgeeschi ūvinejs ūcho at-
swabinašchanahs denu. Wisdišenoki un koplakl bīja
farihlojsehs brihwrahtīga partija Briselē. Tur stahw
uzelts ūtās peemineklis dumpi kritisheem par peemirau.
Leeleem pulkem laudis pluhda turp us ūcho veeminelli,
kur tika runatas dauds tautiskas un brihwrahtīgas ru-
nas un pulka yuku un frakū noguldis. Smehtli pa-
waditi bes fahdeem leelaleem nemereem; tikai fahdus
retus irokſchnotajus wajadsejis polizijai apzeetināt.
Franzijā Aūjas koleeris gandris jau isbeidsees, tiki
deenvidōs wehl fahdi reti atgadijumi ūnami, kur fahdi
koleerā nomirufchi. — Franzijas waldibai dara deesgan
nemeera strahdneku kustefchanahs Lijonā. Nesen atpaka-
tur noturets lahdz strahdneku mihtināsh, kura tizis ap-
rabijs, ka ūchim brihšam tur efot pee 20,000 strahd-
neku bes darba. Pee tam nu tizis sprests par lihdsel-
keem, fahdi butu eewehlamī, lai waretu darbu pagahdat.
Rahds runatajs weda ūpulzetoš us tāhm domahm, lai
butu wiſai derigi, cerijskot nodaku darbnizas, kur wiſ-
flaſee darbi tiktū ūdariti taisni no vafchaš toutes. La-
bums butu tas, ka tad tiktū nemis labbs materials, pa-
daritee darbi butu teizami un darba algas waretu pa-
zeltees. Tuhdal ari iſwehleti ūhīmī, kuri nosuhīti pee
Lijonas pahrwalditaja, lai tas pawehletu tahdas eetaifed
dibinat. Ūhīmī no ta taisna apsolijuma nedabujuschi,
tadehls ka pahrwalditajam par ūchahdahm leetahm pirmē
efot jalaisch ūnā ministerijai, greešabs atpakaļ us mihtina
kur nosvreeda greeſtees taisni pee vafchaš waldibas ar
telegramu. Rahdu atbildi us tam dos Ferri ministerija
tas wehl nogaidams un no tāhs atkarafees Lijonā
strahdneku tahlaka kustefchanahs. — Anglu waldibas
stipri ūtrigzīnata ūtour fahdu ūwiſhu rakstu, kura bi-
iſrohdits, ka Anglijas juhras ūpehls ūoti wohjsch palizijs
un kas ari no ūteem ūteas vratejēem tika apstiprināts
Togod ūtek ūnots, ka juhras ministerija efot jau nosvpre-
duſe, papawairot ūrvedu ūkāus un ūleelašbalu ūlāwās.

(*Journal de St. Petb.*)

